

**Комунальний вищий навчальний заклад
Київської обласної ради
"Чорнобильський медичний коледж"**

Циклова комісія хірургічних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заст. директора

з навчальної роботи

_____ Т.М. Малюченко

"__" _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Невідкладні стани в акушерстві та гінекології

ГАЛУЗЬ ЗНАНТ   22 Охорона здоров'я

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ   223 Медсестринство

СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ   Лікувальна справа

Робоча програма Невідкладні стани в акушерстві та гінекології
для студентів за спеціальністю Сестринська справа,
спеціалізація Лікувальна справа
2011 року

Кравченко Тетяна Володимирівна, викладач вищої категорії
Розробники: (вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма схвалена на засіданні циклової комісії Хірургічних
дисциплін

Протокол від "___" _____ 201__ року № _____

Голова комісії хірургічних дисциплін

_____ (Кравченко Т.В.)

Перезатверджено:

20__ рік _____
20__ рік _____
20__ рік _____
20__ рік _____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрямок підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – <u>національний – 2,5</u> , <u>ECTS – 3,75</u>	Галузь знань <u>22 Охорона</u> Спеціальність <u>223 Медсестринство</u>	Нормативна
Модулів –	Спеціальність (професійне спрямування): <u>Лікувальна справа</u>	Рік підготовки:
Змістових модулів –		3-й
Загальна кількість годин - 81		Семестр
		8-й
		Лекції:
		-
		Практичні:
49 год.		
Самостійна робота:		
32 год.		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента -	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <i>молодший спеціаліст</i>	Вид контролю: <i>Диф. залік</i>

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Національна програма реформування охорони здоров'я в Україні передбачає підвищення ролі первинної ланки медичної допомоги, наближення її до населення.

Це зумовлює підвищення ролі фельдшера, на якого покладається здійснення зазначеної програми.

Навчальну програму з дисципліни “Невідкладні стани в акушерстві та гінекології” складено для вищих медичних (фармацевтичних) навчальних закладів I—III рівнів акредитації за спеціальністю 5.12010101 “Лікувальна справа” відповідно до складових галузевих стандартів вищої освіти — ОКХ і ОПП, затверджених МОН України і МОЗ України в 2011 р., та навчальних планів 2011 р.

Навчальним планом передбачено вивчення невідкладних станів в акушерстві та гінекології, адже в сільській місцевості, бригадах швидкої та невідкладної медичної допомоги саме фельдшерам доведеться надавати долікарську допомогу вагітним, роділлям, породіллям, жінкам із гострою гінекологічною патологією.

Для вивчення дисципліни “Невідкладні стани в акушерстві та гінекології” передбачено 81 год, з них лекції — 49, навчальна практика під керівництвом викладача — 32, самостійна робота — 32 год.

Програмою передбачено практичні заняття та самостійна робота студентів з додатковою літературою та в тренажерних кабінетах. Навчальну практику рекомендується проводити в кабінетах доклінічної практики, тренажерних кабінетах і на клінічних базах, що створює оптимальні умови для закріплення студентами теоретичних знань і відпрацювання ними практичних навичок.

Фельдшери повинні вміти надавати кваліфіковану долікарську медичну допомогу, виконувати складні медичні маніпуляції з метою надання невідкладної допомоги.

Перед викладачем стоїть відповідальне завдання виховувати у студентів дисциплінованість, спостережливість, співчуття, чуйність, милосердя і, головне, високу відповідальність за кожну свою дію як медичного працівника. У програму включено питання охорона праці в галузі.

Після вивчення дисципліни *студенти повинні знати:*

- медичну деонтологію, роль фельдшера в охороні здоров'я матері і дитини;
- методи обстеження вагітних, роділь, породіль, гінекологічних хворих;
- ускладнення вагітності і пологів, які можуть призвести до екстремальних станів в акушерстві;
- основні форми гінекологічних захворювань, які можуть бути причиною синдрому гострого живота в гінекології.

Студенти повинні вміти:

- провести обстеження вагітних, роділь, породіль і гінекологічних хворих;
- оцінити стан хворих;
- проводити необхідні реанімаційні заходи під час і після пологів;
- надавати невідкладну допомогу гінекологічним хворим, вагітним і роділлям.

Студенти мають бути поінформовані про:

- основні принципи організації акушерської та гінекологічної допомоги на сучасному етапі;
- досягнення медицини, що втілюються в практику охорони здоров'я;
- нові методи діагностики з виявлення акушерської та гінекологічної патології;
- наказ МОЗ України “Про затвердження клінічних протоколів з акушерської та гінекологічної допомоги”;
- питання охорони праці та охорони праці в галузі невідкладної допомоги в акушерстві та гінекології.

3. Програма навчальної дисципліни

№ п/п	Вид заняття	Зміст	К-ть годин
<i>8 семестр</i>			
1	<i>Практичне заняття</i>	<p style="text-align: center;">Невідкладна медична допомога під час пологів поза лікувальним закладом</p> <p>Практичне заняття проводиться в кабінеті доклінічної практики та в пологовому будинку.</p> <p>Обстеження роділь, визначення терміну вагітності й дати пологів.</p> <p>Оцінювання стану роділлі, визначення й оцінювання характеру пологової діяльності, визначення членорозміщення плода та просування голівки плода, вислуховування та оцінювання серцебиття плода.</p> <p>Застосування алгоритму під час проведення пологів поза лікувальним закладом. Відпрацьовування приймання пологів на фантомі, активне ведення третього періоду пологів, оцінювання ознак відокремлення плаценти, огляд посліду на цілість.</p> <p style="text-align: center;">Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — підрахунок та оцінювання переймів; — зовнішнє акушерське обстеження; — вислуховування серцебиття плода; — ознаки відокремлення посліду; — приймання пологів на фантомі; — оцінювання крововтрати під час пологів; — активне ведення третього періоду пологів; — огляд посліду на цілість. 	4
2	<i>Практичне заняття</i>	<p style="text-align: center;">Невідкладна медична допомога при патологічних пологах</p> <p>Практичне заняття проводиться в кабінеті доклінічної практики та в пологовому будинку.</p> <p>Участь в обстеженні вагітних і роділь з вузьким тазом, тазовим передлежанням плода, поперечним і косим положенням плода, багатоплідною вагітністю.</p> <p>Відпрацьовування на фантомі діагностики тазового передлежання, прийомів розгинального вставлення голівки плода, відпрацьовування приймання пологів на фантомі в разі неправильних передлежань та вставлень плода.</p> <p style="text-align: center;">Практичні навички:</p>	4

	<p>Самостійна робота</p>	<ul style="list-style-type: none"> — зовнішнє акушерське обстеження; — вислуховування серцебиття плода; — діагностика неправильних положень плода; — складання планів ведення вагітності з поперечним положенням плода, розгинальним вставленням голівки; — вимірювання розмірів таза; — визначення ознак Вастена, Цангенмейстера; — проведення класичної ручної допомоги (на фантомі); — проведення ручної допомоги в разі сідничного передлежання (на фантомі). <ol style="list-style-type: none"> 1. Вимоги до проведення патологічних пологів і пологів поза лікувальним закладом. 2. Підготовка до приймання пологів. 3. Оцінювання стану новонародженого за шкалою Апгар (згідно з наказом МОЗ України № 582 від 15.12.2003 р. “Про затвердження клінічних протоколів з акушерської і гінекологічної допомоги”). 	4
3	<p>Практичне заняття</p>	<p>Невідкладна медична допомога при тяжких формах пізніх гестозів</p> <p>Практичне заняття проводиться в кабінеті доклінічної практики та в пологовому будинку.</p> <p>Участь у проведенні огляду вагітних з прееклампсією, еклампсією.</p> <p>Диференціювання різних клінічних форм пізніх гестозів.</p> <p>Вивчення інтенсивної терапії за тяжких форм гестозу.</p> <p>Особливості надання першої допомоги в умовах ФАПУ, швидкої медичної допомоги.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — уведення роторозширювача; — застосування язикотримача; — подавання рауш-наркозу; — схема надання невідкладної медичної допомоги при тяжких формах пізніх гестозів. 	4
4	<p>Самостійна робота</p> <p>Практичне заняття</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення білка в сечі експрес-методом (згідно з наказом МОЗ України № 676 від 31.12.2004 р. “Про затвердження клінічних протоколів з акушерської і гінекологічної допомоги”). <p>Невідкладна медична допомога при кровотечах під час вагітності</p> <p>Практичне заняття проводиться в кабінеті доклінічної практики, у відділенні патології вагітності.</p> <p>Участь в обстеженні вагітних з передлежанням плаценти, вагітних з перериванням вагітності, з трофобластичними</p>	4

		захворюваннями, передчасним відшаруванням нормально розташованої плаценти.	
	Самостійна робота	<p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — складання набору інструментів для вишкрібання порожнини матки; — складання схем надання допомоги при масивній кровотечі; — визначення фактичної крововтрати; — проведення амніотомії (на фантомі). <p>1. Клінічні симптоми та алгоритм обстеження вагітних з кровотечами під час вагітності (згідно з наказом МОЗ України № 676 від 31.12.2004 р. “Про затвердження клінічних протоколів з акушерської і гінекологічної допомоги”).</p>	4
5	Практичне заняття	<p>Невідкладна медична допомога при кровотечах під час пологів</p> <p>Практичне заняття проводиться в кабінеті доклінічної практики та пологовому будинку.</p> <p>Спостереження за веденням III періоду патологічних пологів при порушенні відділення та виділення посліду.</p> <p>Складання плану послідовної невідкладної медичної допомоги при кровотечах.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — ознаки відділення плаценти; — активне ведення III періоду пологів; — надання невідкладної допомоги при кровотечах в III період пологів; — ручне відшарування плаценти; — ручна ревізія порожнини матки. 	4
	Самостійна робота	<p>1. Оцінювання ознак відшарування плаценти.</p> <p>2. Алгоритм надання медичної допомоги при кровотечах під час пологів (згідно з наказом МОЗ України № 676 від 31.12.2004 р. “Про затвердження клінічних протоколів з акушерської і гінекологічної допомоги”).</p>	4
6	Практичне заняття	<p>Невідкладна медична допомога при кровотечах у післяпологовий період</p> <p>Практичне заняття проводиться в кабінеті доклінічної практики та в пологовому будинку.</p> <p>Спостереження за веденням післяпологового періоду при порушенні скоротливої діяльності матки та механізму тромбоутворення.</p> <p>Розрахунок фізіологічної та патологічної крововтрати під час пологів та правила відновлення об’єму крові.</p>	4

	<p>Самостійна робота</p>	<p>Наданням невідкладної медичної допомоги.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — зовнішній масаж матки; — перетискання черевної аорти; — ручне обстеження порожнини матки; — масаж матки на кулаці. <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Методика проведення зовнішнього масажу матки та огляд пологових шляхів у дзеркалах.</i> 2. <i>Алгоритм надання невідкладної медичної допомоги в разі залишення частки плаценти.</i> 3. <i>Алгоритм надання невідкладної медичної допомоги при гіпотонії й атонії матки (згідно з наказом МОЗ України № 676 від 31.12.2004 р. “Про затвердження клінічних протоколів з акушерської і гінекологічної допомоги”).</i> 	<p>4</p>
<p>7</p>	<p>Практичне заняття</p>	<p>Невідкладна допомога в разі пологового травматизму</p> <p>Практичне заняття проводиться в кабінеті доклінічної практики та в пологовому будинку.</p> <p>З’ясування причин, які можуть призвести до травм пологових шляхів, розриву матки. Розпізнавання ступенів тяжкості пологової травми. Визначення ролі фельдшера в різних випадках.</p> <p>Надання невідкладної медичної допомоги в разі пологового травматизму.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — проведення епізіотомії, перинеотомії (на фантомі); — огляд шийки матки за допомогою дзеркал (на фантомі); — проведення тампонади піхви; — зашивання розривів шийки матки (на фантомі); — зашивання розривів промежини (на фантомі); — схема невідкладної медичної допомоги в разі загрози розриву матки. <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Групи вагітних з ризиком виникнення розриву матки.</i> 2. <i>Клінічні симптоми ризику розриву матки при диспропорції між плодом і тазом матері та при морфологічних змінах міометрію (згідно з наказом МОЗ України № 582 від 15.12.2003 р. “Про затвердження клінічних протоколів з акушерської і гінекологічної допомоги”).</i> 	<p>4</p>
<p>8</p>	<p>Самостійна робота</p> <p>Практичне заняття</p>	<p>Невідкладна медична допомога при дистрес-синдромі у плода</p> <p>Практичне заняття проводиться в кабінеті доклінічної практики та в пологовому будинку.</p>	<p>2</p> <p>4</p>

9	<i>Практичне заняття</i>	<p>Вивчення методів діагностики та невідкладної медичної допомоги при дистрес-синдромі у плода.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — оцінювання новонародженого за шкалою Апгар; — оцінювання новонародженого за шкалою Сільвермана. <p>Невідкладна медична допомога при позаматковій вагітності</p> <p>Практичне заняття проводиться в кабінеті доклінічної практики та в гінекологічному відділенні.</p> <p>Участь в огляді та обстеженні хворих з позаматковою вагітністю в гінекологічному відділенні.</p> <p>Вивчення тактики фельдшера в разі підозри на позаматкову вагітність.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — підготовка інструментів для пункції черевної порожнини через заднє склепіння піхви; — схема невідкладної медичної допомоги при порушеній позаматковій вагітності. 	4
10	<i>Практичне заняття</i>	<p>Невідкладна медична допомога у випадку гострого живота в гінекології</p> <p>Практичне заняття проводиться в кабінеті доклінічної практики та в гінекологічному відділенні.</p> <p>Участь в огляді та обстеженні хворих з апоплексією яєчника, перекрутом ніжки кістоми яєчника.</p> <p>Присутність під час оперативного втручання при екстремальних ситуаціях у гінекології.</p> <p>Спостереження за наданням невідкладної допомоги у випадку гострого живота в гінекології.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — складання схема невідкладної допомоги у випадку гострого живота в гінекології; — підготовка інструментів для пункції черевної порожнини через заднє склепіння піхви. 	4
	<i>Самостійна робота</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Апоплексія яєчника. 2. Оцінювання стану пацієнтки при внутрішніх кровотечах у гінекології. 	2
11	<i>Практичне заняття</i>	<p>Невідкладна медична допомога при профузних маткових кровотечах і травмах статевих органів</p> <p>Практичне заняття проводиться в кабінеті доклінічної практики та в гінекологічному відділенні.</p> <p>Вивчення клінічної картини та методів невідкладної медичної допомоги при профузних маткових кровотечах унаслідок міоми, раку тіла та шийки матки, порушеннях</p>	4

12	Самостійна робота	<p>оваріо-менструального циклу, надання долікарської допомоги. Вивчення методів невідкладної медичної допомоги при травмах статевих органів.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — підготовка інструментів для вишкрібання порожнини матки; — проведення тампонади піхви. <ol style="list-style-type: none"> 1. Міома матки. 2. Злоякісні новоутворення матки. 3. Порушення оваріо-менструального циклу. 4. Оцінка стану пацієнтки при профузній матковій кровотечі. 	4
	Практичне заняття	<p>Невідкладна медична допомога при перитоніті та пельвіоперитоніті</p> <p>Практичне заняття проводиться в кабінеті доклінічної практики та в гінекологічному відділенні. Вивчення клінічної картини та методів лікування перитоніту, надання невідкладної медичної допомоги хворим.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — підготовка інструментів для пункції черевної порожнини через заднє склепіння піхви. <ol style="list-style-type: none"> 1. Алгоритм надання невідкладної медичної допомоги при перитоніті та пельвіоперитоніті. 	4
	Самостійна робота	<p>Охорона праці в галузі</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Індивідуальні засоби захисту медичних працівників. 2. Інфекційна безпека та інфекційний контроль. 3. Види відповідальності за порушення трудової дисципліни. 	2
	Самостійна робота	<p>Охорона праці в галузі</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Індивідуальні засоби захисту медичних працівників. 2. Інфекційна безпека та інфекційний контроль. 3. Види відповідальності за порушення трудової дисципліни. 	2
13	Практичне заняття	Диференційований залік	1

4. Структура навчальної дисципліни

№ з/п	Тема	Кількість годин			
		Загальний обсяг	Лекції	Навчальна практика під керівництвом викладача	Самостійна робота
1	Невідкладна допомога під час пологів поза лікувальним закладом	4	—	4	—
2	Невідкладна допомога при патологічних пологах	9	—	5	4
3	Невідкладна допомога при тяжких формах пізніх гестозів	8	—	4	4
4	Невідкладна допомога при кровотечах під час вагітності	8	—	4	4
5	Невідкладна допомога при кровотечах під час пологів	8	—	4	4
6	Невідкладна допомога при кровотечах у післяпологовий період	8	—	4	4
7	Невідкладна допомога в разі пологового травматизму	6	—	4	2
8	Невідкладна допомога при дистрес-синдромі у плода	4	—	4	—
9	Невідкладна допомога при позаматковій вагітності	4	—	4	—
10	Невідкладна допомога у випадку гострого живота в гінекології	6	—	4	2
11	Невідкладна допомога при профузних маткових кровотечах і травмах статевих органів	8	—	4	4
12	Невідкладна допомога при перитоніті та пельвіоперитоніті	6	—	4	2
13	Охорона праці в галузі	2	—	—	2
Усього		81	—	49	32

5. Теми практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
<i>8 семестр</i>		
1	Невідкладна допомога під час пологів поза лікувальним закладом	4
2	Невідкладна допомога при патологічних пологах	4
3	Невідкладна допомога при тяжких формах пізніх гестозів	4
4	Невідкладна допомога при кровотечах під час вагітності	4
5	Невідкладна допомога при кровотечах під час пологів	4
6	Невідкладна допомога при кровотечах у післяпологовий період	4
7	Невідкладна допомога в разі пологового травматизму	4
8	Невідкладна допомога при дистрес-синдромі у плода	4
9	Невідкладна допомога при позаматковій вагітності	4
10	Невідкладна допомога у випадку гострого живота в гінекології	4
11	Невідкладна допомога при профузних маткових кровотечах і травмах статевих органів	4
12	Невідкладна допомога при перитоніті та пельвіоперитоніті	4
13	Диференційований залік	1
	Всього	49

7. Самостійна робота

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
<i>8 семестр</i>		
1	Невідкладна допомога при патологічних пологах	4
2	Невідкладна допомога при тяжких формах пізніх гестозів	4
3	Невідкладна допомога при кровотечах під час вагітності	4
4	Невідкладна допомога при кровотечах під час пологів	4
5	Невідкладна допомога при кровотечах у післяпологовий період	4
6	Невідкладна допомога в разі пологового травматизму	2
7	Невідкладна допомога у випадку гострого живота в гінекології	2
8	Невідкладна допомога при профузних маткових кровотечах і травмах статевих органів	4
9	Невідкладна допомога при перитоніті та пельвіоперитоніті	2
10	Охорона праці в галузі	2
	Всього	32

ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК

1. Збирання скарг, анамнезу хвороби, життя.
2. Відпрацювання навичок ефективного консультування (рольова гра).
3. Проведення консультування на трьох етапах.
4. Проведення відбору пацієнтів для призначення КОК та ЧПК.
5. Проведення консультування по КОК та ЧПК.
6. Відпрацювання методики введення ДМПА.
7. Проведення консультування по підбору пацієток, яким підходить внутрішньоматкова контрацепція.
8. Проведення консультування пацієтки після введення внутрішньоматкових засобів.
9. Проведення консультування по використанню бар'єрних методів та сперміцидів.
10. Консультування підлітків із питань контрацепції.
11. Консультування жінок, старших 35 років, та жінок з медичними проблемами.
12. Консультування жінок та чоловіків із питань добровільної хірургічної стерилізації.
13. Проведення консультування за методом лактаційної аменореї.
14. Проведення консультування по підборі методів післяродової та післяабортної контрацепції.
15. Проведення консультування з методів природного планування сім'ї.
16. Проведення консультування з методів невідкладної контрацепції.
17. Підготовка пацієнта для збирання на дослідження еякуляту.
18. Підготовка подружньої пари до тестів на імунологічно зумовлене безпліддя.
19. Доставка біологічного матеріалу до лабораторії.
20. Накривання стерильного столика для операції введення та видалення ВМК.
21. Взяття матеріалу для визначення ступеня чистоти піхви.
22. Взяття матеріалу із сечівника та каналу шийки матки для мікроскопічного дослідження (на наявність гонококів).

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Репродуктивне здоров'я. Біологічні основи репродуктивної системи жінки та чоловіка. Переваги планування сім'ї, консультування. Оцінювання пацієнтів.
2. Гормональні методи контрацепції, механізм дії, переваги, недоліки, побічна дія:
  - оральні контрацептиви, початок використання;
  - ін'єкційні контрацептиви;
  - імплантати;
  - гормональний пластир;
  - комбіновані вагінальні кільця.
3. Внутрішньоматкова контрацепція: типи, механізм дії, переваги (контрацептивні, неконтрацептивні), недоліки. Жінки, які можуть використовувати внутрішньоматкові засоби. Жінки, які не можуть використовувати внутрішньоматкові засоби.
4. Бар'єрні методи контрацепції:
  - чоловічі презервативи;
  - жіночі презервативи;
  - маткові ковпачки;
  - діафрагми.
5. Сперміциди, механізм дії, особливості вибору, переваги, особливості використання.
6. Контрацепція у підлітків, у жінок, старших 35 років, та жінок з медичними проблемами. Добровільна хірургічна стерилізація.
7. Метод лактаційної аменореї. Післяпологова контрацепція. Методи контрацепції для жінок, які вигодовують дітей грудним молоком та які не вигодовують дітей грудним молоком. Післяабортна контрацепція: методи контрацепції після неускладненого та ускладненого штучного та самовільного аборту.
8. Природне планування сім'ї, показання до застосування, попередження, ефективність методу.
9. Невідкладна контрацепція: типи, механізм дії, переваги, недоліки, показання до застосування.
10. Безплідний шлюб. Основи сексології.
11. Шляхи передачі ВІЛ/СНІД та методи їх профілактики.

9. Індивідуальні завдання

З метою кращого засвоєння матеріалу з репродуктивного здоров'я та планування сім'ї програмою і навчальним планом спеціальності передбачене виконання індивідуальних завдань:

1. Кожному студенту дано завдання по складанню тез бесіди, лекції по профілактиці гінекологічних захворювань. Наприклад:

а) скласти план лекції для пацієнток гінекологічного відділення на тему: «Профілактика захворювань, що передаються статевим шляхом»;

б) підготувати тези лекції з основ охорони праці в кабінеті планування сім'ї для пацієнток.

2. Серед студентів III курсів провести конкурс санбюлетнів на тему: «Профілактика онкогінекологічних захворювань».

10. Методи навчання

Навчальний процес здійснюється за традиційною технологією: лекції, практичні заняття, самостійна позааудиторна робота. Під час лекцій використовується засоби наочності, зокрема на всі лекційні заняття створені мультимедійні презентації, інтерактивні методи.

Практичні заняття спрямовані на отримання базових знань та відпрацювання алгоритмів виконання практичних навичок на рівні навички. На практичних заняттях студенти опановують уміння спілкуватися з хворими як на прикладах використання елементів рольової та ділової гри, так і безпосередньо при роботі з хворими.

11. Методи контролю

На лекційних заняттях проводиться вибірковий контроль на засвоєння викладеної теми.

На практичних заняттях контроль знань проводиться різними методами: опитування, розв'язування тестових завдань, виконання практичних навичок при роботі в малих групах, та індивідуальне виконання практичної навички. Значне місце при оцінці знань відводиться розв'язуванню ситуаційних задач як типових так і підвищеної складності.

Контроль самостійної позааудиторної роботи проводиться у формі виконання індивідуальних завдань на практичних заняттях, індивідуальних консультаціях згідно графіка.

Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену, який включає усні відповіді та розв'язання ситуаційної задачі з виконанням практичної навички.

12. Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів з дисципліни «Гінекологія»

Оцінка «5». Студент:

- дає повні відповіді на всі запитання, правильно визначає поняття;
- точно формулює думки і обґрунтовує їх;
- послідовно і точно викладає матеріал;
- грамотно оформлює свою відповідь;
- вміє вирішувати ситуаційні задачі з виділенням першочергових заходів по наданню допомоги на догоспітальному етапі.

Оцінка «4». -

- відповідь задовольняє ті ж самі вимоги, що й відповідають на оцінку «5», але студент зробив незначні помилки в теоретичних знаннях та допустив невеликі неточності.

Оцінка «3». -

- знає і розуміє основні положення теми, але: є прогалини в теоретичних знаннях, в обґрунтуванні та осмисленні ситуаційних задач, допускає помилки при визначенні понять, термінології;
- у відповіді немає чіткості, послідовності;
- не вміє вирішувати задачі;
- плутає послідовність дії фельдшера при наданні невідкладної допомоги.

Оцінка «2». -

- не орієнтується в матеріалі;
- виявляє не розуміння теми;
- допускає істотні помилки, що спотворюють зміст вивченого.

13. Методичне забезпечення

1. До всіх лекційних занять підготовлені мультимедійні презентації та методичні розробки лекцій.
2. До кожного практичного заняття підготовлено методичні розробки, інструктивні карти, алгоритми виконання практичних навичок, набір ситуаційних задач різного рівня складності.
3. Для виконання позааудиторної самостійної роботи підготовлені методичні розробки з тестовим матеріалом, задачами, запитаннями для самоконтролю, рекомендованою літературою.

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

Назарова І.Б., Посипкіна Н.М. Репродуктивне здоров'я та планування сім'ї. — К.: Медицина, 2007. — 224 с.

Репродуктивне здоров'я та планування сім'ї: підручник / І.Б. Назарова, Н.М. Посипкіна. – К.: Медицина, 2008.

Планування сім'ї / В.Б. Самойленко, А.І. Мох, Г.Г. Рой, В.В. Мисік. — К.: Здоров'я, 2007.

Додаткова

Касевич Н.М., Шаповал К.І. Охорона праці та безпека життєдіяльності медичних працівників: підручник. — К.: Медицина, 2007.

Планування сім'ї: навч. посіб. / Н.Я. Жилка, І.Б. Вовк. — К., 2009.

Збірник критично-оцінених тем з питань контрацепції. Розроблено Центром науково-доказової медицини на базі кафедри акушерства, гінекології та репродуктології Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика. — К., 2006.

Планування сім'ї для людей, що живуть, з ВІЛ: навч. посіб. / А.М. Кенней, Т.А. Александріна. — 2008.

Післяпологове та післяабортне “Планування сім'ї”: навч. посіб. / А.М. Кенней, Р.В. Барило. — 2007.

Профілактика передачі ВІЛ від матері до дитини. Діагностика, лікування та соціально-психологічна примітка людей, які живуть з ВІЛ / В.М. Запорожан, М.Л. Аряєв, Н.В. Котова. — 2010.